

... skozi čas ...

2. polovica 18. stoletja

V času, ko je škotski inženir in izumitelj James Watt izboljševal in izdelal prvi uporabni parni stroj, ki ga je patentiral leta 1769 (izumil ga je leta 1698 Thomas Savery), so se v Šaleški dolini intenzivno ukvarjali z odkrivanjem premoga. Prvi znani podatki o preučevanju lignitnega sloja so iz druge polovice 18. stoletja. Prvi je o najdbi premoga v Šaleški dolini poročal leta 1766 pater Steiz. Njegovo najdbo je nato naslednje leto v posebnem poročilu deželni vladi o nahajališčih premoga na Spodnjem Štajerskem, s katerim je bila seznanjena tudi cesarica Marija Terezija, potrdil še Ivan Fuchs, posebni odposlanec Notranjeavstrijske deželne vlade v Gradcu.

1. polovica 19. stoletja

Začetki organiziranega izkoriščanja lignita v Šaleški dolini – Anton pl. Bonazza, Viktor Ruard, Jožef Atzl idr. segajo v začetek 19. stoletja, ko je Evropa doživljala velike gospodarske in družbene spremembe. Američan Robert Fulton je zgradil prvi parnik, ki so ga vključili v redni promet leta 1807, Anglež George Stephenson je leta 1814 uspešno preizkusil prvo parno lokomotivo za vleko rudniških vozičkov in leta 1815 izdelal prvo varnostno rudarsko svetilko. Stephenson je skonstruiral tudi prvo uporabno železniško lokomotivo, ki je leta 1825 na progi Stockton-Darlington prepeljala prvi potniški vlak s 450 potniki.

1844

Istega leta, ko je francoski romanopisec Alexandre Dumas st. izdal svoja najznamenitejša romana Trije mušketirji in Grof Monte Cristo, so v Šaleški dolini Zagorski premogokopni družbi podelili prve jamske mere oziroma pravice za izkoriščanje najdišča premoga v Pesju. Zaradi pomanjkanja večjih odjemalcev premoga so dela večinoma mirovala in leta 1852 je družba svojo posest prodala.

1860

Medtem ko je na jugu Apeninskega polotoka Giuseppe Garibaldi z vojsko 1000 prostovoljcev začel svoj znameniti pohod, ki je pripeljal do rojstva nove evropske velesile Italije in je bil v ZDA za predsednika izvoljen Abraham Lincoln, je leta 1860 dunajski geolog dr. Friederich Rolle izdal prvo podrobnejšo geološko raziskavo Šaleške doline z naslovom »Lignitno nahajališče šoštanjske kadunje na Spodnjem Štajerskem in nje fosili«.

1871

Leta 1871, ko je rudarske posesti v Šaleški dolini kupil Franz Mages, je prišlo pod pruskim vodstvom do združitve Nemčije, v Parizu je izbruhnila revolucija, razglašena je bila Pariška komuna, ki pa so jo nasprotniki krvavo zadušili.

1875

V letu, ko so v pariški Operi Comique prvič uprizorili slavno opero Carmen francoskega skladatelja in pianista Georgesa Bizeta, je Franz Mages pri raziskovalnem vrtanju v Šaleški dolini 11. aprila leta 1875 odkril glavni lignitni sloj.

1885

Leta 1885, ko je Nikola Tesla prodal svoj patent generatorjev, motorjev in transformatorjev za izmenični tok Georgu Westinghousu in je bilo svetu predstavljeno prvo moderno kolo, je Franz Mages svojo premogovno posest v Šaleški dolini prodal Danielu pl. Lappu, ustanovitelju in prvemu lastniku velenjskega premogovnika.

1887

Le nekaj mesecev zatem, ko je leta 1886 Carl Friedrich Benz javnosti predstavil prvi praktično uporabni avtomobil, trikolesno vozilo z enovaljnim štiritaktnim bencinskim motorjem, je Daniel pl. Lapp januarja 1887 začel z gradnjo raziskovalnega jaška, ki je dobil ime po avstrijskem prestolonasledniku. Rudolf jašek (Kronprinz Rudolf Schacht) je bil prvi jašek velenjskega premogovnika. 17. oktobra 1887 je Daniel pl. Lapp od rudarskega glavarstva v Celovcu prejel dovoljenje za začetek izkoriščanja najdišča lignita, kjer so novo posest v knjigo podelilnih listin vnesli pod nazivom Premogovnik Šaleške doline (Kohlenbergbau — Schallthal). Tega leta so odkopali 3.500 ton lignita.

1888

Leta 1888, ko so začeli z gradnjo novega, glavnega prevažalnega jaška Škale (Stari jašek), nekdanjega cesarja Franca Jožefa (Kaiser Franz Josef Schacht) in Kralja Petra jašek, okoli katerega je v prihodnjih letih zraslo prvo šaleško jamsko središče, je v Nemčiji po 27 letih vladanja umrl nemški cesar Wilhelm I., po ulicah Londona pa je strašil zloglasni Jack Razparač, ki naj bi med avgustom in novembrom tega leta zagrešil pet umorov, ki so vse do danes ostali nepojasnjeni. Leto za tem so se s stavko prvič uprli tudi velenjski rudarji.

1891

Skoraj hkrati, ko je 27. decembra iz Celja v Velenje pripeljal prvi vlak, je na drugi strani Atlantika James Naismith iskal novo igro z žogo, primerno za notranjo zimsko rekreacijo študentov na univerzi v Springfieldu. Izmisлил si je košarko. Izgradnja železniške proge je tesno povezana z lastnikom premogovnika Danielom pl. Lappom oziroma z uporabo in prodajo premoga, saj je bila železnica nekaj časa glavni odjemalec premoga, po železniški progi pa so ga lažje prevažali tudi do drugih kupcev.

1892

V letu, ko se je rodil nekdanji jugoslovanski predsednik Josip Broz Tito in je nemški izumitelj Rudolf Diesel patentiral dieselski motor, za čigar je sprva kot gorivo uporabljal premogov prah, je Daniel pl. Lapp na Lilijskem griču v Pesju zgradil rudarsko stanovanjsko kolonijo in bolnišnico.

1893

Medtem ko so ženske na Novi Zelandiji slavile, saj so kot prve na svetu smele voliti na državnih volitvah, je bila Šaleška dolina odeta v žalost. V manj kot mesecu dni sta se zgodili najhujši nesreči v zgodovini velenjskega premogovnika. V eksplozijah metana je življenje izgubilo skupaj 31 velenjskih rudarjev. Po teh nesrečah je v jami Škale naravno zračenje nadomestilo umetno s pomočjo prezračevalne naprave ekshavstor (naprava za izčrpavanje zraka) in ventilatorja.

1901

V letu, ko je svet slavil začetek 20. stoletja, je v Londonu po skoraj 64 letih vladanja umrla kraljica Viktorija, v Chicagu pa se je rodil pionir animacije Walt Disney. V Šaleški dolini je velenjski premogovnik zaradi nove briketarne spremenil ime v Schallthaler Kohlenbergbau und Brikettfabrik in Wöllan. Od leta 1901 do leta 1914 je delovala briketarna, do leta 1914 pa so delovale tudi koksne peči. Leta 1901 so v premogovniku kupili prva jamska reševalna aparata, niso pa še imeli organizirane jamske reševalne službe. To pomanjkljivost so odpravili šele leta 1907.

1904

Nekaj mesecev zatem, ko sta 17. decembra 1903 brata Orville in Wilbur Wright z letalom »Flyer« izvedla prvi nadzorovani polet z motornim letalom, je Daniel pl. Lapp ob velenjskem premogovniku začel graditi prvo industrijsko toplotno elektrarno v Šaleški dolini. Električna centrala je služila le za potrebe premogovnika, Lapp pa je že razmišljal tudi o začetku proizvodnje in prodaje električne energije za trg.

1910

Istega leta kot lastnik velenjskega premogovnika Daniel pl. Lapp umreta tudi znani ruski pisatelj Lev Nikolajevič Tolstoj, avtor romana Vojna in mir, ter angleški kralj Edward VII. Tega leta na Portugalskem z revolucijo ukinejo monarhijo.

1914

28. junija 1914 se je z avstro-ogrsko vojno napovedjo v Srbiji začela 1. svetovna vojna. Istega leta so Lappovi nasledniki premogovnik prodali avstrijskemu erarju. Premogovnik se je preimenoval v K. K. (Kaiserlich und Königlich) Bergbau Wöllan. Po desetih letih dela in 30.000 žrtvah so za promet odprli Panamski prekop.

1918

Vojna vihra 1. svetovne vojne, ki se je končala leta 1918, je pogoltnila milijone človeških življenj in štiri cesarstva, med njimi tudi avstro-ogrsko. Po vojni je premogovnik prevzela novonastala država Kraljevina SHS (kasneje Kraljevina Jugoslavija) in ga preimenovala v Državni premogovnik Velenje. Obdobje med obema svetovnimaj vojnama velja za leta stagnacije, ko so premogovnik večkrat imenovali tudi »kmečki rudnik«. Svet se je v tem letu spoprijel s širjenjem najhujše epidemije smrtonosne (španske) gripe, ki ji je podleglo približno 20 milijonov ljudi. Leta 1919 so pri velenjskem premogovniku ustanovili rudarsko godbo.

1927

Velenjski premogovnik se leta 1927 preimenuje v Državni rudnik Velenje. Medtem ko so v letih med 1927 in 1929 v Šaleški dolini gradili prvo večjo termoelektrarno TE Velenje (2 x 1000 kW), namenjeno proizvodnji električne energije za trg, in začeli s prvimi poizkusi sušenja premoga, je leta 1927 letalcu Charlesu Lindberghu z letalom »Spirit of St. Louis« kot prvemu uspelo preleteti Atlantik in uspešno pristati v Parizu. Istega leta je svet pričal prvemu prenosu televizijske slike, Louis B. Mayer pa ustanovi »Academy of Motion Pictures Arts and Sciences«, ki filmskim ustvarjalcem podeli prve nagrade, kipce, bolj znane pod imenom »Oscar«. Bakteriolog Alexander Fleming leta 1928 odkrije, da penicilin uničuje bakterije, in že leto za tem ga v medicini prvič uporabijo. Zračno plovilo »Graf Zeppelin«, poimenovano po izumitelju, je prvi zrakoplov, ki mu leta 1929 uspe obkrožiti svet. Leta 1929 so pri Državnem rudniku Velenje ustanovili Strokovno šolo za rudarje in profesionaliste.

1935

Zaradi hude gospodarske krize in slabe prodaje premoga so v Velenju leta 1934 začeli z gradnjo druge faze TE Velenje (5.250 kW). Povečana elektrarna je začela z obratovanjem januarja leta 1935. Kljub temu je bilo to eno najtežjih let za velenjskega rudarja. Zaposlenih je ostalo le še 330 rudarjev od nekdanjih skoraj 900. Medtem sta Mussolini v Italiji (Italija napade Etiopijo) in Hitler v Nemčiji (začetek oboroževanja Nemčije) preizkušala potrpežljivost mednarodne skupnosti. Perzija je spremenila ime in postala Iran. Tega leta je pivovarna »Gottfried Krueger« v ZDA tržišču predstavila prvo pločevinko piva.

1941

Leta 1941 se je na tleh nekdanje Jugoslavije začela 2. svetovna vojna. Obdobje okupacije Slovenije je v velenjskem premogovniku obdobje roparske proizvodnje, ko se zaradi neupoštevanja t. i. severnega varnostnega stebra začne pogrezanje vasi Škale. Premogovnik se je preimenoval v Braunkohlenbergwerk der EV – Süd in Wöllan.

1944

Leta 1944 je skupini znanstvenikov z univerze Harvard ob podpori podjetja IBM uspelo izdelati prvi popolnoma avtomatiziran računalnik. Uspešna invazija zavezniških čet pod poveljstvom generala Dwighta D. Eisenhowerja na Normandijo (dan D) je pomenila začetek konca 2. svetovne vojne. Tega leta je bil velenjski premogovnik dvakrat napaden. Prvič so ga napadli v noči na 1. maj borci XIV. divizije (Bračičeva brigada) in prizadejali okupatorju veliko materialno škodo (premogovnik ni obratoval do 19. maja). Drugi napad je izvedlo 28. decembra 1944 sedem ameriških letal, ki so bombardirala zunanje objekte premogovnika. Umrlo je 37 ljudi (13 vojakov, 20 delavcev premogovnika in 4 osebe, ki so z vozovi čakale na premog).

1946

V prvem letu po 2. svetovni vojni, ki je terjala več kot 50 milijonov življenj in človeštvo prvič soočila z rušilno močjo atomske bombe, je bil z odločbo zvezne vlade št. 462/56 z dne 21. 10. 1946 kot podjetje za proizvodnjo lignita ustanovljen Rudnik lignita Velenje, ki je nato novo ime obdržal vse do leta 1995. Tega leta je Winston Churchill v svojem znamenitem govoru prvič uporabil izraz »železna zavesa«, v Nürnbergu pa se je končal prvi in najbolj znani izmed nürnberških procesov proti voditeljem tretjega rajha.

1947

Medtem ko se je v svetu s Trumanovo doktrino začenjala hladna vojna in je Indija dosegla neodvisnost, so 1. oktobra 1947 začeli z izgradnjo novega izvažalnega jaška velenjskega premogovnika v središču Šaleške doline. Jašek Preloge je postal temeljni vzvod hitrega povojnega razvoja in napredka tako premogovnika kot celotne doline. Tega leta pri velenjskem premogovniku ustanovijo častno rudarsko četo, v jami Škale pa izvedejo prve preizkuse z metodo širokočelnega odkopa premoga, ki se je kasneje uveljavila kot Velenjska odkopna metoda in je še danes temeljna metoda pridobivanja premoga v Premogovniku Velenje.

1950

Leto, ko se je v Aziji z napadom Severne Koreje na Južno Korejo začela korejska vojna in so kitajske čete vkorakale v Tibet, je bilo prelomno v zgodovini velenjskega premogovnika. 17. septembra 1950 je podjetje prevzel v upravljanje novoustanovljeni delavski svet Rudnika lignita Velenje, novi direktor premogovnika Velenje pa je postal Nestl Žgank. V letih za tem je premogovnik doživel največji razmah, ki je na koncu pripeljal do petih milijonov ton odkopanega lignita letno, Velenje pa se je razvilo v peto mesto po velikosti v Sloveniji.

1953

1. januarja 1953 izide prva številka rudniškega internega glasila Velenjski rudar, na silvestrovo istega leta pa so v Prelogah slavnostno odprli Jašek Preloge, novo pomembno pridobitev Rudnika lignita Velenje, od katere so si obetali hitro rast proizvodnje in razvoja premogovnika, kar se je v prihodnjih letih tudi uresničilo. Le nekaj mesecev prej je umrl zloglasni sovjetski voditelj Josip Visarionovič Džugašvili Stalin in Josip Broz Tito je postal dosmrtni jugoslovanski predsednik. Na področju znanosti sta Frances Crick in James Watson odkrila dvojno vijačnico DNK, poizkusi na miših pa so smrtonosno bolezen rak prvič povezali s tobačnim katranom.

1955

Ko so leta 1955 v Rudniku lignita Velenje prvič presegli milijon ton odkopanega lignita (1.116.500 ton) in načrtovali začetek odpiranja površinskega kopa v vzhodnem delu Šaleške doline, so v ZDA odprli prvi Disneyland, v Varšavi pa je 8 vzhodnoevropskih držav pod vodstvom Sovjetske zveze kot nasprotovanje NATO paktu podpisalo Varšavski pakt.

1956

Istega leta, ko so Američani nad pacifiškim atolom Namu opravili prvi poizkus s prenosno vodikovo bombo, je bila v Šoštanju dograjena prva faza šoštanjske termoelektrarne, ki je danes največji oziroma edini porabnik velenjskega lignita, v premogovniku pa so začeli leseno podporje postopoma nadomeščati z jeklenim. Najvišja mesta glasbenih lestvic je tega leta zasedal Elvis Presley s hiti »Love me tender«, »Hound dog« in »Heartbreak hotel«.

1957

Rudnik lignita Velenje je tega leta pri nemški tovarni Eickhoff nabavil prvi pridobivalno-nakladalni stroj za širokočelni odkop premoga. »Lajka«, kot so stroj ljubkovalno poimenovali velenjski rudarji po prvem živem zemeljskem bitju, ki so ga tega leta v satelitu Sputnik 2 Rusi poslali v vesolje, kaže na velika pričakovanja in uspehe, ki so si jih pri premogovniku obetali od nove pridobitve. Ruski pesnik in pisatelj Boris Pasternak je objavil svoj znameniti roman Dr. Živago, v Velenju pa je pet slovenskih premogovnikov na pobudo Rudnika lignita Velenje podpisalo ustanovno listino Muzeja slovenskih premogovnikov v Velenjskem gradu.

1958

Leta 1958 začasno (do leta 1968) ustavijo vsa pridobivalna dela na Starem jašku in ga začnejo obnavljati. Še istega leta so zamenjali iztrošen Lappov parni izvažalni stroj z novim izvažalnim strojem iz Strojne tovarne Trbovlje (STT). Tega leta je velenjski premogovnik ustanovil svojo strokovno šolo – Industrijsko rudarsko šolo (IRŠ), ki je nato prerasla v samostojni srednješolski center. Medtem v ZDA ustanovijo agencijo NASA, ki je še istega leta izstrelila prvi ameriški satelit, novi sovjetski voditelj pa je postal Nikita Sergejevič Hruščov, ki je nekaj let kasneje tudi obiskal Velenje. Novozgrajeni premogovnik in nastajajoče mesto si je 19. avgusta 1958 prvič ogledal tudi predsednik Jugoslavije Josip Broz – Tito.

1959

Leta 1959, ko je revolucionarna vojska Fidela Castra vkorakala v Havano, glavno mesto Kube, so na newyorškem sejmu igrač predstavili eno najbolj znanih igrač – punčko Barbie. 20. septembra 1959 so svečano odprli novo mestno središče Velenja, mesta torej, ki je zraslo na lignitu in zaradi lignita. Ob tem pa se je začela izgradnja tudi druge industrije ob premogovniku, saj so se vodilni v premogovniku že v petdesetih letih 20. stoletja zavedali, da je treba ob premogu najti še druge vire zaslужka – Gorenje, gradbena industrija idr. Kot del mednarodne pomoči UNRRA je premogovnik leta 1959 dobil »Joy«, prvi nakladalni stroj za strojno izdelavo jamskih hodnikov. Istega leta sta Jack Kilby in ustanovitelj podjetja Intel Robert Noyce izumila mikročip, predhodnik mikroprocesorjev, ki so osnovni sestavni del vseh računalnikov.

1960

Egiptovski predsednik Gamal Abdel Naser je tega leta svečano oznanil začetek gradnje asuanskega jezusa, na ameriškem trgu pa se je pojavila prva »antibaby pilula«. 22. decembra 1960 so velenjski premogovnik, ki je tega leta prvič presegel 2 milijona ton odkopanega lignita, ter šoštanjska in velenjska termoelektrarna podpisali pogodbo o ustanovitvi poslovnega združenja za izgradnjo Energo-kemičnega kombinata (EKK). Medtem je v Kaliforniji ameriški fizik Theodore Maiman izpopolnil danes nepogrešljivi laser, na filmska platna pride kulturni Hitchcockov film »Psiho« in Chubby Checkerjev »The Twist« sproži plesno mrzlico. Začnejo se »nora šestdeseta«.

1961

V letu, ko je vlada Nemške demokratične republike z izgradnjo berlinskega zidu postavila simbol hladne vojne in je Jurij Aleksejevič Gagarin na krovu »Vostoka 1« kot prvi človek poletel v vesolje, so v Velenju prvič organizirali Skok čez kožo, rudarsko prireditev ob sprejemu novincev v rudarski stan.

1963

V letu 1963, ko je proizvodnja v Rudniku lignita Velenje prvič preseгла 3 milijone ton odkopanega lignita, je Velenje v spremstvu Josipa Broza – Tita obiskal sovjetski voditelj Nikita Hruščov. V Dallasu je bil tega leta v atentatu ubit priljubljeni ameriški predsednik John F. Kennedy, dr. Michael Ellis je v Houstonu med operacijo prvič uporabil umetno srce, Valentina V. Tereškova pa je postala prva ženska, ki je na krovu »Vostoka 6« poletela v vesolje. Jugoslavija je dobila novo ustavo in novo ime (SFRJ – Socialistična federativna republika Jugoslavija), občina Šoštanj pa se je preimenovala v občino Velenje. S tem je Velenje tudi uradno postalo središče Šaleške doline. Medtem so v premogovniku začeli uporabljati prvo popolno odkopno opremo ruske izdelave za istočasno strojno pridobivanje in podpiranje širokočelnega odkopa (hidravlično ščitno podporje, pridobivalno-nakladalni stroj in dvoveržni transporter).

1965

Po letu 1965, ko se je vesoljska sonda »Ranger 8« razbila na Mesecu, pred tem pa poslala na Zemljo več kot 7.000 posnetkov Mesečevega površja in je Mary Quant na modni reviji v Londonu predstavila mini krilo, ki je nato »obnorelo« ves zahodni svet, se je zanimanje za premog občutno zmanjšalo. Po dvajsetletni neprestani rasti so se za velenjski premogovnik začela krizna leta (odpustiti so morali več kot petsto rudarjev, proizvodnja pa se je zmanjšala za 600 tisoč ton). Kriza v premogovniku se je še poglobila, ko je moral zaradi »afere Veletrg« mesto direktorja Rudnika lignita Velenje zapustiti Nestl Žgank. Tega leta sta raziskovalca Lawrence G. Roberts in Thomas Merrill z računalnikoma TX-2 v Massachusettsu in Q-32 v Kaliforniji vzpostavila prvo internetno povezavo po telefonski žici.

1969

21. julija 1969 je astronaut Neil Armstrong kot prvi človek stopil na površje Meseca, v ZDA je potekal legendarni štiridnevni glasbeni festival »Woodstock«, ki je postal simbol generacije hipijev, svobodne spolnosti, uživanja drog in protivojnih protestov. V velenjskem premogovniku je medtem zaradi vse dražje nafte po nekaj kriznih letih začela proizvodnja spet naraščati. Trend vsakoletne rasti proizvodnje je nato trajal vse do leta 1985.

1971

Ko leta 1971 dobijo kontaktne leče dovoljenje za prosto prodajo na tržišču, so v Velenju septembra tega leta dokončno zaustavili prvo šaleško termoelektrano TE Velenje, ki je zadnjih deset let obratovala kot toplarna za ogrevanje mestnih stanovanj.

1972

Leta 1972 Richard Leakey in Glynn Isaac v Keniji najdeta človeško lobanjo, ki dokazuje obstoj prvih ljudi že pred 2,5 milijona leti, medtem pa se v ZDA začne afera Watergate, Philip H. Knight in William Bowerman ustanovita tovarno Nike, ki sčasoma postane največja tovarna športnih copat na svetu. 7. oktobra tega leta so v Rudniku lignita Velenje slovesno predali namenu nov izvažalni nadkop Pesje, kjer od opustitve jamskega središča Preloge izvažajo na površje ves odkopani lignit. V Šoštanju so spustili v pogon novi blok termoelektrarne TEŠ III (275 MW), v premogovniku pa so nabavili prvo jamsko lokomotivo, izdelek tovarne Siemens in dokončno opustili načrte o odpiranju površinskega kopa.

1974

5. marca 1974 je deset temeljnih organizacij združenega dela (TOZD) Termoelektrarne Šoštanj in Rudnika lignita Velenje podpisalo samoupravni sporazum o združitvi v delovno organizacijo Rudarsko elektroenergetski kombinat (REK) Velenje. Tega leta je Richard Nixon postal prvi ameriški predsednik, ki je moral odstopiti (afera Watergate), Indija je postala peta država na svetu z nuklearnim orožjem, dr. Henry Heimlich pa je v strokovni literaturi prvič predstavil posebni manevar, s katerim lahko preprečimo zadušitev človeka (Heimlichov prijem). V pisarne so začeli prodirati prvi primitivni urejevalniki besedil in postopno izpodrivati pisalne stroje.

1975

V letu, ko so v velenjskem premogovniku prvič presegli 4 milijone ton odkopanega lignita, se je z odhodom še zadnjih ameriških čet iz Vietnama končala vojna, ki je terjala skoraj milijon in pol človeških življenj. V mestu Seattle v ameriški državi Washington sta medtem Paul Allen in Bill Gates (stara 22 in 19 let) ustanovila podjetje Microsoft, ki je danes največji proizvajalec računalniške programske opreme na svetu. Tega leta so se v vesolju prvič srečali ameriški in sovjetski astronauti, ko sta se za kratek čas povezala ameriški Apollo 18 in sovjetski Soyuz 19.

1977

25. septembra 1977 so v Šoštanju s priključitvijo bloka 5 (345 MW) na omrežje končali izgradnjo četrte faze TE Šoštanj. S tem je TE Šoštanj postala, in ostala tudi po odprtju jedrske elektrarne v Krškem, najmočnejši elektrarniški objekt v Sloveniji (skupna moč 755 MW). V Šaleški dolini je bilo v tem času zaradi odkopavanja premoga že okoli 400 ha prizadetih površin, začeli pa so tudi s prvimi rekultivacijami rušnih območij. V hudi delovni nesreči umrejo štirje velenjski rudarji. Istega leta umrejo tudi Elvis Presley, Charlie Chaplin in Bing Crosby. Na filmska platna pride kulturni film Vojna zvezd režiserja Georga Lucasa in v Somaliji zabeležijo zadnji primer črnih koz. Dve leti kasneje proglašijo bolezen za izkoreninjeno. Junija 1977 so v Velenju postavili 10 metrov visok Titov spomenik.

1981

Tega leta so v velenjskem premogovniku v 279 delovnih dneh povprečno odkopali 17.925 ton lignita na dan in prvič presegli mejo 5 milijonov ton odkopanega lignita (5.001.000 ton). V atentatu sta bila ranjena ameriški predsednik Ronald Reagan in poljski papež Janez Pavel II. Podjetje Microsoft je razvilo operacijski sistem MS-DOS, podjetje IBM je tega leta prodalo prvi osebni računalnik in oddajati je začel nov televizijski program MTV. Zloglasna bolezen AIDS je postajala vse bolj prepoznavna kot nova epidemija. Velenje se je 10. oktobra 1981 s sklepom Skupščine Občine Velenje preimenovalo v Titovo Velenje.

1985

Leta 1985 je Rudnik lignita Velenje dosegel absolutni proizvodni rekord, ko so odkopali 5.106.400 ton lignita. Po tem letu začne premogovnik postopno zmanjševati proizvodnjo do današnjih približno 4 milijonov ton letno. V Sovjetski zvezi je tega leta na oblast prišel Mihail Gorbačov, eden ključnih akterjev konca hladne vojne, ki se je razvnela kmalu po drugi svetovni vojni zaradi ideoloških razlik med zahodnim in vzhodnim blokom.

1986

Ker je nekdanje jamsko središče Preloge stalo v središču Šaleške doline, kjer je bil sloj zelo kakovostnega premoga najdebelejši, so že v prvi polovici sedemdesetih let minulega stoletja začeli z gradnjo prvih nadomestnih objektov na južnem robu doline. 21. decembra 1986 so v Novih Prelogah svečano odprli nove nadomestne objekte velenjskega premogovnika (NOP). Pred milijoni televizijskih gledalcev je tega leta 73 sekund po vzletu eksplodiral raketoplan »Challenger«, v katerem je umrlo 7 ameriških astronautov, med njimi tudi dve ženski. V sovjetski jedrski elektrarni Černobil v današnji Ukrajini se je zgodila najhujša jedrska nesreča, ki je pustila posledice na več sto tisoč človeških življenjih. Po letu 1987 v Rudniku lignita Velenje ni več klasičnega odkopa, temveč le še mehanizirani.

1990

Julija 1990 je Titovo Velenje spet postalo Velenje in ugasnil je SOZD REK, ki je od leta 1983 nosil ime po Francu Leskošku – Luki. Termoelektrarna Šoštanj in Rudnik lignita Velenje sta postali spet samostojni, a še naprej tesno povezani podjetji. Skupaj proizvajata tretjino električne energije, ki jo porabimo v Sloveniji. Medtem ko je po osemindvajsetih letih padel Berlinski zid (novembra 1989) in sta se po skoraj petdesetih letih združili obe Nemčiji, so napetosti med jugoslovanskimi narodi vse bolj naraščale. Aprila tega leta so bile v Sloveniji prve demokratične volitve, na katerih je zmagala opozicija DEMOS in 23. decembra so se Slovenci na plebiscitu izrekli za samostojno in neodvisno državo Slovenijo. Prihodnje leto se z vojno za Slovenijo začne razpad Jugoslavije, ki je sprožil splošni etnični in verski spopad na Balkanu.

1995

Medtem ko je v ZDA potekal spektakularni sodni proces proti filmskemu zvezdniku O. J. Simpsonu in je Amerika doživela do takrat najhujši teroristični napad na svojem ozemlju (Oklahoma City), je velenjski premogovnik pridobil svoj prvi patent »Postopek za pridobivanje premoga, zlasti iz debelih slojev«, s katerim je pri Uradu Republike Slovenije za intelektualno lastnino zaščitil t. i. Velenjsko odkopno metodo. V Bosni in Hercegovini se je s podpisom mirovnega sporazuma med Srbijo, Hrvaško in Bosno končala vojna, ki je zahtevala več deset tisoč življenj, Rudnik lignita Velenje pa je znova spremenil ime in si nadel ime Premogovnik Velenje.

1997

S 1. julijem 1997 v Premogovniku Velenje ukinejo maloprodajo velenjskega lignita. Od tega dne je proizvodnja v premogovniku namenjena porabi v Termoelektrarni Šoštanj. V kinodvoranah po svetu je tega leta kraljeval filmski hit Titanic režiserja Jamesa Camerona, Velika Britanija je Kitajski vrnila Hong Kong, raziskovanje vesolja pa je naredilo korak naprej, ko je ameriški Pathfinder uspešno pristal na Marsu in v živo pošiljal slike na svetovni splet. Umrli sta albanska misijonarka Mati Tereza in britanska princesa Diana, svet pa je šokirala novica o rojstvu prvega kloniranega sesalca ovce Dolly. Vprašanja o etiki in mejah v znanosti so razburkala svetovno javno mnenje.

1998

Maja 1998 se je Premogovnik Velenje lastninsko preoblikoval in organiziral kot delniška družba. Tega leta so v ZDA začeli s prodajo modrih tabletk viagra, umrl je Frank Sinatra, strani svetovnih tabloidov pa so polnile pikantne podrobnosti afere Clinton-Lewinsky. Število Zemljanov je doseglo šest milijard. Septembra je na delo odpravila še zadnja redna delovna izmena skozi jašek Škale, kar je pomenilo začetek postopnega zapiranja Starega jaška, prvega jamskega središča v Šaleški dolini. Tega leta je velenjski premogovnik pridobil certifikat kakovosti ISO 9001, dve leti kasneje pa še certifikat za ravnanje z okoljem ISO 14001.

1999

V nekdanjih rovih jame Škale na Starem jašku je Premogovnik Velenje v sodelovanju z MO Velenje in Muzejem Velenje odprl Muzej premogovništva Slovenije, ki svojim obiskovalcem ponuja doživetje slovenskega rudarja in premogovništva v avtentičnem okolju 180 metrov pod površjem. Istega leta je zveza NATO napadla ZR Jugoslavijo, da bi zaščitila albanske ljudi na Kosovu. Novi ruski predsednik je postal Vladimir Putin, od aktivnega igranja košarke pa se je poslovil legendarni Michael »Air« Jordan. Vse bolj računalniško omrežen svet je s strahom pričakoval prihod leta 2000 in možnih posledic sindroma računalniškega hrošča Y2K (»Year 2000«).

2001

V letu, ko je novi predsednik ZDA postal George W. Bush in se je na haaškem sodišču za vojne zločine začel proces proti srbskemu predsedniku Slobodanu Miloševiću, je Slovenija 15. aprila uradno odprla trg z električno energijo. Vlada Republike Slovenije je 26. julija ustanovila Holding Slovenske elektrarne (HSE), da bi zagotovila enoten nastop slovenskih proizvajalcev električne energije na prostem trgu. Ena od šestih ustanovnih družb je bila tudi Premogovnik Velenje. Na običajno torkovo dopoldne 11. septembra je svet onemel ob prizorih najhujšega terorističnega napada v zgodovini človeštva, ko so islamski skrajneži namenoma strmoglavili dve letali Boeing 757 v stolpnici World Trade Centra (WTC) v New Yorku, ki sta se nato porušili. V štirih strmoglavljenih letalih in dveh 110-nadstropnih stolpnicah je umrlo skoraj 3.000 ljudi.

2002

1. januarja leta 2002 je v večini držav Evropske unije njihove dotedanje valute zamenjal euro. Evropo so zajele »stoletne vode«, najhujše poplave v zadnjem stoletju. Velenje in Premogovnik je prvič obiskal vnuk ustanovitelja in prvega lastnika velenjskega premogovnika Daniela pl. Lappa, Premogovnik Velenje pa je s HSE, z družbo, ki je prevzela trgovanje z električno energijo, sklenil pogodbo o prodaji premoga. Na Marsu so medtem odkrili velike količine vode, kar je znova sprožilo mnoga vprašanja o obstoju življenja na drugih planetih.

2004

Leto 2004 je bilo pomembno tako za velenjski premogovnik kot tudi za državo Slovenijo. V prvi polovici leta je Slovenija postala polnopravna članica zveze NATO in Evropske unije, Premogovnik Velenje pa je 14. septembra skupaj s TE Šoštanj in HSE podpisal 10-letno pogodbo o proizvodnji in dobavi 4 milijonov ton premoga letno za potrebe šoštanjske termoelektrarne. Tega leta so se Olimpijske igre vrnilo v rojstni kraj Atene, umrla sta nekdanji ameriški predsednik Ronald Reagan in dolgoletni palestinski voditelj Jaser Arafat, svet pa so šokirali prizori posledic novih terorističnih napadov (Madrid, Severna Osetija), mučenja iraških zapornikov, film Michaela Moora »Fahrenheit 9/11« in katastrofalne posledice cunamijev, ki so terjali več kot 150.000 življenj. V vesolje je poletelo prvo privatno vesoljsko plovilo »Space Ship One«.

2005

V letu 2005, ko je Premogovnik Velenje praznoval 130-letnico odkritja glavnega lignitnega sloja, je v Rimu umrl Karol Woytila, priljubljeni poljski papež Janez Pavel II., ki je Petrov prestol zasedel leta 1978. Tega leta je evropsko podjetje EADS v Parizu predstavilo »Airbus A380«, največje potniško letalo dotlej, ki lahko prepelje tudi do 800 potnikov, okoli 3 milijarde ljudi po vsem svetu pa je spremljalo »Live 8«, največji glasbeno-humanitarni dogodek dotlej, ki je opozoril na globalno nepravilnost sveta. Le nekaj dni zatem, ko je Šaleška dolina praznovala obletnico ustanovitve premogovnika, so velenjski rudarji v nočni izmeni 15. aprila odkopali 200. milijonto tono premoga. Z zdajšnjo tehnologijo in ob upoštevanju nekaterih omejitev ostaja tako za odkop še nekaj manj kot 130 milijonov ton premoga, premogovnik pa naj bi obratoval še vsaj do leta 2054.

2007

V letu, ko je prvo slovensko nacionalno valuto tolar zamenjal evro, je jamska reševalna četa zaznamovala 100-letnico ustanovitve, Premogovnik Velenje je za Velenjsko odkopno metodo prejel posebno priznanje Inženirske zbornice Slovenije za inovativni pristop pri inženirski dejavnosti ter se javnosti predstavil z novo celostno grafično podobo, ki odraža sodobno poslanstvo, vizijo in cilje podjetja. V Združenih arabskih emiratih postane nebotičnik Burj Dubai oz. Burj Kalifa že mnogo pred dograditvijo najvišja prostostoječa zgradba na svetu (dokončan januarja 2010 obsega 160 nadstropij s končno višino 828 metrov).

2008

Medtem ko je v prvi polovici leta Slovenija kot prva izmed novih članic Evropske unije predsedovala Svetu EU, je na Kubi po skoraj petih desetletjih vladavine Fidel Castro sestopil z oblasti. Le nekaj dni zatem, ko na volitvah za 44. predsednika ZDA prepričljivo zmaga Barack Obama in postane prvi afroameriški predsednik v zgodovini ZDA, uspe Premogovniku Velenje tudi v svetovnem merilu edinstven tehnološki dosežek, ko preko optičnega omrežja prenesejo na splet živo sliko z odkopa G2/B v severnem krilu jame Preloge, ki je z 210 metri dolžine tudi najdaljši odkop v zgodovini Premogovnika Velenje. Z uspešnim zaključkom projekta modernizacije rudnika Mramor v Tuzli so velenjski rudarji tega leta lastno znanje in tehnologijo prvič uspešno prenesli v prakso tudi zunaj meja domovine.

2009

V letu, ki sta ga zaznamovala globalna gospodarska recesija in tesnobno pričakovanje izbruha pandemije novega virusa gripe tipa A (H1N1), so v Premogovniku postavili trdne temelje prihodnjega razvoja. Potem ko je bila sprejeta odločitev za začetek del gradnje 6 bloka TE Šoštanj, so direktorji Holdinga Slovenske elektrarne, TEŠ in Premogovnika podpisali dolgoročno pogodbo o dobavi velenjskega lignita šoštanjski termoelektrarni med letoma 2015–2027. Ob 50-letnici izgradnje mestnega središča v Velenju je Premogovnik ob celjski mestni vpadnici postavil 10,5-metrsko skulpturo Mobil — okrog premoga se vse vrti, ki simbolizira delovanje premogovnika in nazorno kaže, da je Premogovnik Velenje bil in bo tudi v prihodnje gibalno razvoja v Šaleški dolini.

2010

Medtem ko se je svet znašel v poplavi objav tajnih depeš, je Premogovnik Velenje slovesno zaznamoval 135. obletnico od začetkov pridobivanja premoga v Šaleški dolini, s 50. Skokom čez kožo pa znova potrdil rudarsko tradicijo. V jami Preloge je bil zagnan novi odkop G2/C, prvi odkop, ki je bil v celotnem času delovanja dolg več kot 200 metrov. Odkop, ki je obratoval s t. i. horizontalno koncentracijo in odpiral nove možnosti pri odkopavanju z omejenimi višinami, je po dobrih dveh tednih obratovanja postavil nov mejnik saj je bil dosežen rekordni dnevni odkop premoga 10.100 ton. Po dobrem tednu od rekorda na odkopu –50/b v jami Pesje, ko je bila na njem pridobljena rekordna proizvodnja v celotni zgodovini pridobivanja premoga, dosežena na le enem odkopu, primerljiva v evropskem in tudi svetovnem merilu, je bila na tem odkopu dosežena rekordna dnevna proizvodnja 13.813 ton premoga, pri napredku 3 metrov. Z Elektrogospodarstvom Makedonije (ELEM) je bila podpisana pogodba za projektiranje glavnega rudarskega projekta za odpiranje rudnika Marijevo.

2011

V letu, ko so bile oči javnosti uprte v južnoafriški Durban, kjer je potekala konferenca ZN o boju proti podnebnim spremembam, smo v Premogovniku Velenje pozornost namenili urejanju okolja tako na površini kot v jami, kjer smo začeli z ločenim zbiranjem odpadkov. Na spletni strani www.rlv.si je bilo prvič na svetu podzemno pridobivanje premoga predstavljeno na virtualni način. Odprta je bila stalna postavitve reševalne opreme, ki je bila v uporabi med letoma 1940–2010 in ki so jo uporabljali člani jamske reševalne čete. Izdelana je bila nova vrtna garnitura za izdelovanje odvodnjavalnih vrtin, kar je bil eden izmed 55 izdelanih produktivnih izdelkov projekta Razvoj novih tehnologij in opreme za jamsko vrtnanje. Na odkopih in deloviščih Priprav je bil dosežen največji letni dnevni odkop premoga v višini 27.426 ton. V okviru obiska slovenske vladne delegacije v Indiji sta Premogovnik Velenje in Skupina Fairwood podpisala sporazum o sodelovanju pri modernizaciji podzemnega pridobivanja premoga v Indiji. Prvi v Sloveniji in med prvimi na svetu smo pridobili mednarodni certifikat za sistem upravljanja z energijo po standardu ISO 50001.

2012

Leto 2012 sta zaznamovala zgodovinsko najslabša hidrologija in požar v podzemnem delu Muzeja premogovništva Slovenije, kjer sta zgorela premog in les v starem delu muzeja. Premogovnik Velenje je postal eden prvih premogovnikov v Evropi in svetu, ki je začel z uporabo mobilnih telefonov pod površjem. V Las Vegasu v ZDA se je odvijalo srečanje Pulse 2012, na katerem se je skupaj s podjetjem KOPA predstavil tudi Premogovnik Velenje. Projekt z naslovom »Od pridobivanja premoga preko vzdrževanja do poslovne analitike« je bil rezultat inovativnega pristopa strokovnjakov iz obeh sodelujočih podjetij. Na spletni strani www.rlv.si je obiskovalcem omogočen tudi vpogled na zunanja delovišča. Domači strokovnjaki so izvedli montažo, zagon in primopredajo napredovalnega stroja GPK–PV, plod lastnega inženirskega znanja, v slovaškem rudniku Hornonitrianske Bane v Priedvidzi. Šlo je za prvi prenos sodobne rudarske tehnološke opreme znotraj trgov Evropske unije. Uspešen nastop na mednarodnih trgih so znova potrdili s podpisom prve pogodbe za turški trg, in sicer za dobavo ščitnega hidravličnega podporja za podzemni kop.

2013

Od meteorja nad Rusijo do novega papeža, žvižgača Edwarda Snowdna in slovesa od Nelsona Mandele – na svetovnem prizorišču v letu 2013 ni manjkalo dogodkov. Premogovnik Velenje so obiskali predstavniki ELEM-a, s katerimi je bil podpisan dogovor o sodelovanju na področjih izobraževanja in usposabljanja. Izvozni jašek NOP II, ki predstavlja izziv zdajšnje generacije, je presegel globino 174 metrov. V Velenju se je odvijala Mednarodna konferenca s področja energetike EnRe. Ugledni domači in tuji strokovnjaki, med njimi tudi iz Premogovnika Velenje, so v okviru vodilne teme pod naslovom Slovenska energetika v luči smernic EU razjasnili marsikatero dilemo, odprli nova vprašanja in izmenjali izkušnje. V okviru konference so organizatorji pripravili tudi okroglo mizo »Razvoj evropskih energetske trgov; podoba po letu 2014«. Interaktivnim vpogledom v dogajanje na podzemnih in zunanjih deloviščih se je pridružila še virtualna predstavitev novega izvoznega jaška NOP II. Z največjim slovaškim rudnikom Hornonitrianske Bane v Prievdži je bila podpisana pogodba za prodajo napredovalnega stroja GPK–PV. Začela se je izvajati prva faza poskusnega obratovanja novega jamskega črpališča na k. –41,5 in delno obnovljenega glavnega jamskega črpališča na k. –130.

2014

Medtem ko so leto zaznamovali rusko–ukrajinska kriza, izbruh ebole, obstreljevanje Gaze, je na 11. redni seji Nadzornega sveta Premogovnika Velenje odstopila Uprava Premogovnika Velenje, prišlo je do spontane stavke. Med Premogovnikom Velenje, Holdingom Slovenske Elektrarne in Termoelektrarno Šoštanj je bil podpisan aneks št. 2 k tripartitni pogodbi o nakupu premoga, zakupu moči in nakupu električne energije. S podjetjem Privredni preporod v Banjaluki v BiH je bil podpisan sporazum za izdelavo idejnega projekta odpiranja rudnika rjavega premoga Lješljani pri Novem Gradu. Na trasi glavnega odvoza v območju transporterja z gumijastim trakom T40 v jami Pesje je prišlo do nezgode s smrtnim izidom.

2015

Vlada je potrdila akcijski načrt za uvedbo davčnih blagajn, milijarderji v zahodnem delu sveta so izgubljali svoje premoženje, v Premogovniku Velenje pa je bil med socialnimi partnerji in Upravo podjetja podpisan socialni sporazum za leto 2015. Sporazum je bil sklenjen z namenom uspešnega finančnega in poslovnega prestrukturiranja družb v Skupini Premogovnik Velenje s poudarkom na socialno uravnoteženem pristopu. Z objavo javnega razpisa zbiranja ponudb se je začel postopek dezinvestiranja oz. odprodaje poslovno nepotrebne premoženja v obliki nepremičnin. Na podlagi nerevidiranih računovodskih izkazov za leto 2014 je Uprava ugotovila kapitalsko neustreznost družbe in s tem insolventnost. Na Skupščini delničarjev PV je bil sprejet sklep o poenostavljenem zmanjšanju osnovnega kapitala ter hkratnem povečanju z novimi stvarnimi in denarnimi vložki.

2016

Napadi spletnih neprividov so v letu 2016 postali vse bolj pogosti in vse bolj nevarni. Ti so namreč nič hudega slutečim uporabnikom svetovnega spleta izpraznili bančne račune in ukradli podatke, uspelo pa jim je vdreti tudi v številna podjetja in banke. Med socialnimi partnerji in Upravo Premogovnika Velenje je bil, z namenom uspešnega finančnega in poslovnega prestrukturiranja družb v Skupini Premogovnik Velenje s poudarkom na socialno uravnoteženem pristopu, podpisan dogovor za leto 2016. Okrožno sodišče v Celju je vpisalo v sodni register sklep Skupščine o izključitvi manjšinskih delničarjev in o prenosu delnic manjšinskih delničarjev družbe Premogovnik Velenje, d. d., na glavnega delničarja, Holding Slovenske elektrarne, d. o. o., Ljubljana.

2017

Minilo je prvo leto ameriškega predsednika Trumpa, ki je s svojimi dejanji dodobra razburil zaveznike in sovražnike. Na Kitajskem je predsednik Ši Džinping še utrdil svojo moč. Medtem ko je bila v Siriji in Iraku dokončno vojaško poražena Islamska država, je bil na 27. seji Skupščine Premogovnika Velenje sprejet Sklep o preoblikovanju PV iz delniške družbe v družbo z omejeno odgovornostjo. Odkopana je bila 245-milijonta tona premoga. Sklenjen je bil projekt konstruiranja in izdelave sekcije za odkopavanje debelih slojev premoga s širokočelno metodo, saj je akreditirani laboratorij Evropske unije za preverjanje in podeljevanje tovrstnih certifikatov poljski inštitut Komag podelil certifikat za ustreznost opreme. Na podlagi domačega tehnološkega znanja in strokovnosti montanistične stroke je bil izdelan 393 metrov globok jašek NOP II. Na dan svete Barbare, zavetnice rudarjev je bil izveden preboj, s čimer je bil povezan podzemni sistem jamskih prog Premogovnika Velenja z vertikalnim jaškom in površino.

2018

Začetek za Slovenijo volilnega leta 2018 so zaznamovala pogajanja vodstva Premogovnika Velenje in HTZ Velenje s socialnimi partnerji za iskanje skupnega dogovora glede zaključevanja leta 2017 ter opozorilna stavka manjšega sindikata SDRES. Poslovodstvu PV in HTZ ter sindikata SPESS-PV in SPESS – podružnica HTZ so podpisali dogovor glede efektivnega delovnega časa. Gostili smo 43. srečanje rudarskih reševalnih enot Slovenije, ki sta ga zaznamovala strokovni posvet in rudarska reševalna vaja, ter partnerje evropskega projekta INDIRES (INformation Driven Incident RESponse), ki ga sofinancira evropski Raziskovalni sklad za premog in jeklo (RFCS). Projekt obravnava področje informacijske podpore v primeru izrednih dogodkov. V okviru 5. slovenskega geološkega kongresa, enega največjih dogodkov s področja geoznanosti pri nas, je PV predstavil geološke značilnosti Šaleške doline, vlogo v slovenskem energetskega prostoru ter vplive na okolje in prostor.

2019

Leto 2019 mnogim ljudem po svetu ni prineslo olajšanja, v podnebni krizi je bilo prizadetih vse več ljudi. V Premogovniku Velenje smo leto začeli uspešno, saj smo na prvi delovni dan iz globin Šaleške doline odkopali 250-milijonto tono premoga. Aprila je bil slavnostni podpis nove Kolektivne pogodbe premogovništva Slovenije, za katero so pogajanja in usklajevanja trajala dobra tri leta. V Premogovniku Velenje je potekala reorganizacija in sistematizacija delovnih mest. Leto so zaznamovale okrogle obletnice – Pihalni orkester PV je obeležil 100 let delovanja, Rudarski oktet Velenje 40, Muzej premogovništva Slovenije pa 20 let delovanja. Godbeniki so v sklopu stoletnice izdali monografijo, luč sveta je ugledala knjiga z naslovom Premogovniška dejavnost in njen vpliv na površinsko območje Šaleške doline avtorja Mirana Lukačka.

2020

Začetek leta 2020, ko je Premogovnik Velenje obeležil 145. let od začetka pridobivanja premoga, je zaznamoval pojav koronavirusa. Zaradi Odloka o začasni splošni omejitvi zbiranja ljudi na javnih krajih in mestih v Republiki Sloveniji je Odbor za pripravo prireditev ob prazniku rudarjev sprejel odločitev, da tradicionalno prireditev Skok čez kožo odpove. Naš največji uvozno-izvozni jašek Nove Preloge je po več kot 34 letih delovanja dobil novi napis Srečno. Družbe v skupini HSE, kamor skupaj s Termoelektrarno Šoštanj spada tudi Premogovnik Velenje, so 13. oktobra s 36,7 GWh proizvedene električne energije dosegle rekord. To je namreč največja dnevna proizvodnja v zgodovini obstoja skupine HSE, največjega slovenskega proizvajalca in trgovca z električno energijo v Sloveniji. Digitalizirali smo vse izvode časopisa Rudar od leta 1953 dalje, ko je izšla prva številka.

2021

Slovenijo je navdušila Janja Garnbert, ki je Sloveniji priplezala tretje zlato in ob tem postala prva olimpijska prvakinja v zgodovini športnega plezanja. Novi mejnik smo 10. februarja pri proizvodnji premoga dosegli tudi v Premogovniku Velenje – rekordni napredek z enega odkopa v enem dnevu. Na odkopu G4/B, ki se nahaja severnem krilu Jame Preloge, smo dosegli 9,4 metra dnevnega napredka, kar je največji dnevni napredek v vsej zgodovini delovanja premogovnika. 3. julija smo na Mestnem stadionu Velenje izvedli jubilejni 60. Skok čez kožo. V rudarski stan smo sprejeli 42 novincev, čez kožo pa so ponovno skočili upokojeni rudarji, ki so svoj skok prvič opravili pred šestdesetimi leti, ko je bil v Velenju izveden prvi Skok čez kožo. Podjetje PLP Lesna industrija, d. o. o., ki je od leta 2018 ponovno v stoo odstotni lasti Premogovnika Velenje, je obeležilo 30 let samostojnega delovanja. Ministrstvo za kulturo RS je na podlagi Zakona o varstvu kulturne dediščine izdalo sklep o vpisu Skoka čez kožo v register nesnovne kulturne dediščine.

2022

Leto 2022 so zaznamovale volitve – parlamentarne, lokalne in tudi predsedniške. Vlada RS je na svoji seji 13. januarja sprejela Nacionalno strategijo za izstop iz premoga in prestrukturiranje premogovnih regij v skladu z načeli pravičnega prehoda. Ta določa, da bo Slovenija najpozneje leta 2033 prenehala z rabo premoga za proizvodnjo električne energije. 6. aprila so poslanci Državnega zbora RS potrdili spremembo Zakona o rudarstvu (ZRud-1), v skladu s katerim Premogovnik Velenje nadaljuje aktivnosti za podaljšanje rudarske pravice. Vlada Republike Slovenije je razglasila prvo stopnjo ogroženosti na področju proizvodnje električne energije. S ciljem zagotavljanja varne in zanesljive oskrbe slovenskih odjemalcev z električno in toplotno energijo iz TEŠ smo v času energetske krize skupaj z našim lastnikom, Holdingom Slovenske elektrarne, uvozili prve količine tujega premoga. Družba HTZ Velenje je v Prapretnem pri Hrastniku zgradila največjo sončno elektrarno v Sloveniji, ki ima kar 3,036 megavatov instalirane moči.